JAKÉ ZNALOSTI Z OBLASTI ITC NÁM POMÁHAJÍ NEBÝT POUHÝMI UŽIVATELI? ZAMĚŘENO NA DOSPĚLÉ S NÍZKÝM VZDĚLÁNÍM

WHAT ITC KNOWLEDGE HELPS US NOT TO BE JUST USERS? FOCUSED ON LOW-EDUCATED ADULTS

Tereza Hannemann

Klíčová slova: *ITC znalosti, dospělí se základním vzděláním, internetoví uživatelé, fungování počítačových zařízení*
Keywords: *ITC knowledge, adults with basic education, internet users, computer devices functioning*

Cíle v ČJ

Cílem studie je definovat základní ITC koncepty, které mohou lidem pomoci nebýt pouhými uživateli počítačových technologií, ale rozumět tomu, jak fungují, a poradit si s nimi v nových situacích. Příkladem konceptů v této studii je například: ukládání digitálních informací, přenos dat po internetu nebo virtuální propojení počítačových zařízení (dále koncepty). Tato studie se zaměřuje na skupinu dospělých lidí, kteří jsou aktivní na internetu, ale mají nízké formální vzdělání, a tudíž pravděpodobně neprošli ucelenější školní přípravou v oblasti ICT.

Teoretická východiska v ČJ

Více než 20 % evropské populace dosahuje pouze základního vzdělání (Eurostat, 2017). Téměř 60 % z těchto lidí používá internet alespoň jednou týdně (Eurostat, 2016). Existují jen velmi omezené znalosti o tom, jak jsou tito dospělí připraveni obstát v digitálním věku (Castells, 1996), ale existují všechny důvody se domnívat, že o něm vědí jen málo (např. Eurostat, 2019; Turow & al., 2015). Pokud víme, stojí ICT gramotnost těchto osob mimo zájem pedagogických odborníků a výzkumných pracovníků, kteří se obvykle zaměřují na žáky a studenty, již jsou aktuálně součástí formálního vzdělávacího systému.

Metodologie v ČJ

Studie kombinuje kvalitativní a kvantitativní přístup. Využívá hloubkový rozhovor (N ~ 20), jehož cílem je zjišťovat, jaké ICT koncepty by cílové skupině pomohly k lepšímu pochopení toho, jak technologie fungují. Dále pomocí dotazníku (N ~ 400) ověřuje, zdali takto definované koncepty reprezentují reálné znalosti a možnosti skupiny. Finálně zpracovává základní koncepty zaměřené na podstatu fungování softwarového a hardwarového rozhraní, jejichž znalost umožňuje se z pozice pouhých uživatelů (user) dostat do pozice „rozumějících"(understander), a tudíž připravených v digitálním věku obstát.

Závěry v ČJ

Potřebují lidé obecně vědět, jak například e-mail, vyhledávač nebo přenos obrazu funguje? Nestačí jim je umět používat jako například troubu? V rámci této studie v současnosti probíhají rozhovory, z nichž můžeme prezentovat jeden definovaný koncept, kterým je přítomnost serveru (jako technologie). Skrz tento koncept je možné např. rychle pochopit, jak se fotografie posílají přes internet, kde vznikají jejich kopie, a hlavně proč není možné zaručit, že jednou poslaná fotka nikdy nezmizí. Vaše trouba na vás neprozradí, že jste spálili koláč, ale jeho fotka zaslaná na internet zde zůstane navěky.

Souhrn příspěvku v AJ

More than 20% of European population has primary education only (Eurostat, 2017). Nearly 60% of these people use the internet at least once a week (Eurostat, 2016). There is very limited knowledge about how these adults are prepared to live in increasingly digitalized society, but there are all reasons to believe that they know little about digital world (e.g., Eurostat, 2019; Turow et al., 2015). The aim of the study is to define basic ITC concepts that can help people not only to be computer technology users, but understand how they work and deal with them in new situations. The study uses an in-depth interview (N ~ 20) to define concepts, and verifies their representativeness using a questionnaire (N ~ 400).

Bibliografie

Castells, M. (1996). *The information age* (Vol. 98). Blackwell Publishers: Oxford.

Eurostat. (2016). Archive:Internet access and use statistics – households and individuals [Data File]. Retrieved http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=isoc_ci_ifp_fu&lang=en (6.April 2020)